

KOMENTÁŘ

10. 4. 2024

Výroba a spotřeba elektřiny v Pardubickém kraji v roce 2023

Výroba elektřiny v kraji v roce 2023 meziročně klesla o třetinu, a to zejména v souvislosti se snížením výroby v parních elektrárnách. Již druhým rokem se výrazně snížila spotřeba elektřiny – v kraji o 7 % při 4% celorepublikovém poklesu. Meziroční snížení spotřeby elektřiny v domácnostech v kraji o 5,9 % bylo nejvyšší v mezikrajském srovnání.

Informace z oblasti energetiky o provozu elektrizační soustavy pravidelně zveřejňuje v krajském členění Energetický regulační úřad (www.eru.cz). Základní údaje (instalovaný výkon, výroba a spotřeba elektřiny) jsou k dispozici se čtvrtletní periodicitou. Část regionálních dat je zveřejňována za jednotlivé měsíce v daném čtvrtletí. Data pocházejí od výrobců, distributorů elektřiny a obchodníků s elektřinou. Roční údaje za roky 2018 až 2022 jsou převzaty z časových řad, předběžné údaje za rok 2023 ze čtvrtletních [Zpráv o provozu ES ČR](#) publikovaných ERÚ.

Na instalovaném výkonu elektráren v ČR zapojených do elektrizační soustavy se Pardubický kraj dlouhodobě podílí přibližně sedmi procenty – od roku 2010 se zastoupení kraje pohybovalo od 6,6 % v letech 2017 a 2018 po 7,2 % v roce 2023. Rozhodující část instalovaného výkonu elektráren v kraji tvoří parní elektrárny (Chvaletice a Opatovice nad Labem). V letech 2016 až 2022 se na celkovém výkonu elektráren v kraji podílely 86 %, v roce 2023 se jejich zastoupení snížilo na 85 %. Druhým nejvýkonnějším zdrojem jsou od roku 2010 v kraji elektrárny fotovoltaické s 6,8% podílem na krajském výkonu v roce 2023 (o 0,3 procentního bodu více než v předchozím roce), přitom na celorepublikové úrovni pokrývají druhý nejvyšší podíl výkonu elektrizační soustavy dlouhodobě elektrárny jaderné – Dukovany na Vysočině a Temelín v Jihočeském kraji. Třetí nejvyšší zastoupení na instalovaném výkonu v kraji mají elektrárny plynové a spalovací – 4,4 % ke konci roku 2023, následují s 1,9 % elektrárny vodní, větrné mají podíl 1,5 %.

Podle předběžných údajů ERÚ bylo v Pardubickém kraji v roce 2023 **vyrobena** celkem 4 488,5 GWh elektrické energie, což je o třetinu méně než v roce předchozím. Podíl kraje na celorepublikové výrobě elektřiny oproti roku 2022 klesl o 2,9 procentního bodu na 5,9 %.

Roční výroba elektřiny (brutto) v Pardubickém kraji v letech 2018 až 2023

Zdroj: Energetický regulační úřad

	Výroba elektřiny brutto v GWh							Podíl na výrobě elektřiny v ČR v %	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹⁾	index 2023/2022	2018	2023
Celkem	6 916,4	5 701,3	4 207,9	5 700,6	6 817,3	4 488,5	65,8	7,9	5,9
z toho elektrárny:									
parní	6 415,4	5 196,0	3 679,2	5 183,4	6 307,0	3 964,1	62,9	14,2	11,8
vodní vč. přečerpávacích	38,8	57,1	81,6	71,3	54,4	74,3	136,6	1,5	2,2
plynové a spalovací	338,8	325,3	333,9	337,2	338,2	334,6	98,9	9,2	9,0
větrné	18,0	19,6	16,5	16,4	18,0	16,4	90,8	3,0	2,3
fotovoltaické	105,3	103,4	96,7	92,4	99,6	99,2	99,6	4,5	4,5

¹⁾ předběžný údaj, data převzata ze čtvrtletních zpráv o provozu ES ČR za jednotlivé měsíce roku 2023

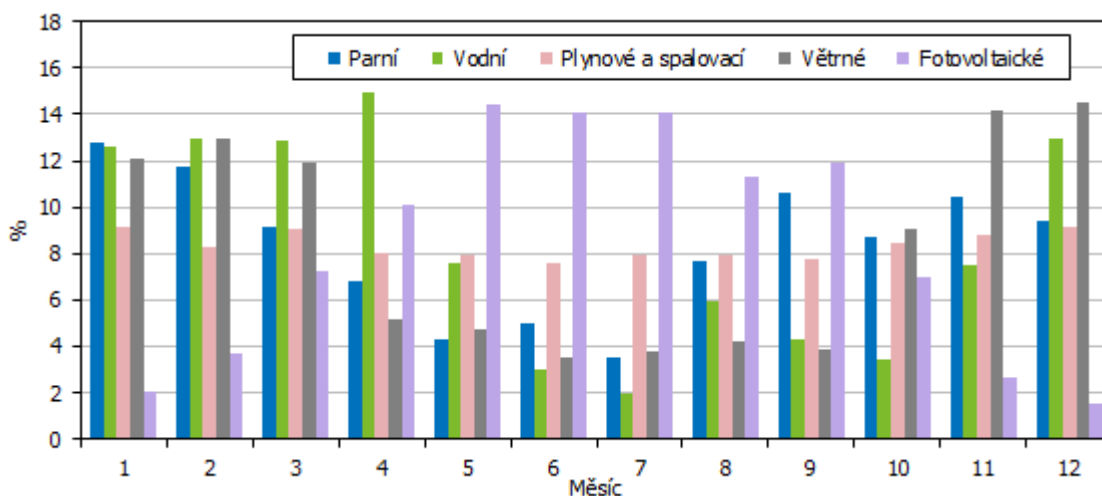
KOMENTÁŘ

Na meziročním snížení výroby elektřiny v kraji se rozhodující měrou podílely parní elektrárny (-37,1 %); pokles výroby se týkal také elektráren větrných (-9,2 %), plynových a spalovacích (-1,1 %) a fotovoltaických (-0,4 %). O více než třetinu (+36,6 %) naopak v kraji meziročně vzrostla výroba elektřiny ve vodních elektrárnách. Podíl kraje na celostátním objemu vyrobené elektřiny v parních elektrárnách byl i přes pokles výroby v roce 2023 nadprůměrný (11,8 %). Vyšší podíl má kraj i na elektřině vyrobené v ČR v plynových a spalovacích elektrárnách (9,0 %).

Během roku se objemy vyrobené elektřiny v jednotlivých typech elektráren mění, nejvýrazněji pak v těch, které jsou vázány na klimatické podmínky. Ve větrných elektrárnách v kraji bylo v prvních třech a posledních dvou měsících loňského roku dosaženo téměř 66 % jejich ročního objemu výroby. Obdobně vysoké procento roční výroby bylo zjištěno ve vodních elektrárnách, a to v průběhu ledna až dubna a prosince. Ve fotovoltaických elektrárnách se na roční výrobě elektřiny největší měrou (43 %) podílely měsíce květen až červenec. Naproti tomu plynové a spalovací elektrárny se vyznačují v průběhu roku stabilnějším rozložením výroby.

Měsíční podíly z ročního objemu vyrobené elektřiny v jednotlivých typech elektráren v Pardubickém kraji v roce 2023

Zdroj: Energetický regulační úřad

Poznámka: Roční úhrn elektřiny vyrobené v každém typu elektrárny je roven 100 %.

V roce 2023 bylo v Pardubickém kraji podle předběžných údajů **spotřebováno** 2 309,5 GWh elektřiny (netto; vyjadřuje hodnotu bez technologické vlastní spotřeby elektřiny a ztrát vzniklých při výrobě), což je o 7,0 % méně než v roce předchozím. Celorepublikový pokles přitom dosahoval přibližně 4 %. Spotřeba elektřiny tak v kraji i celé ČR klesla v loňském roce na dlouhodobé minimum. Podíl kraje na celorepublikové spotřebě zároveň meziročně klesl o 0,1 procentního bodu na 4,2 %.

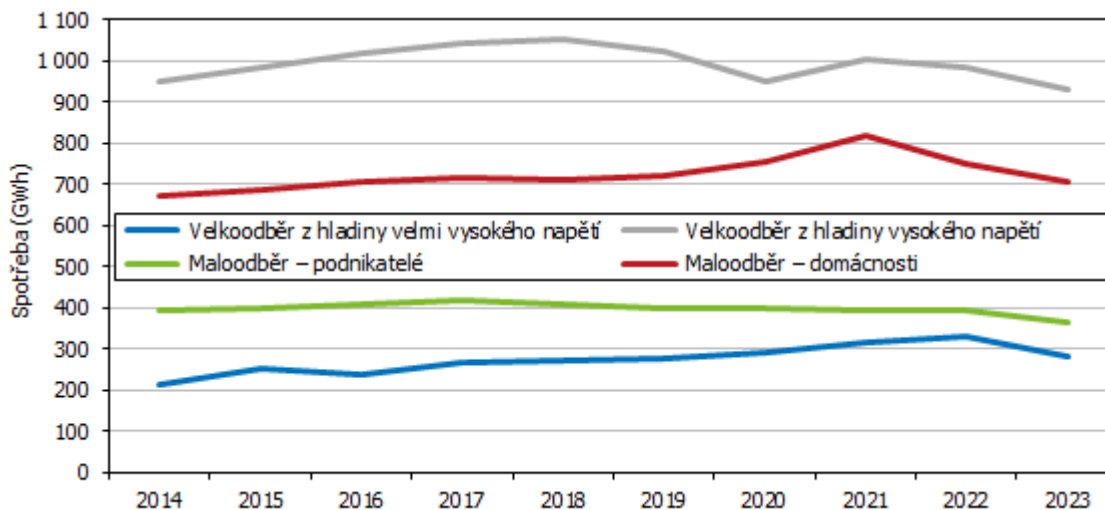
Nevyšší podíl spotřeby elektřiny v kraji v roce 2023 připadal (obdobně jako v roce předchozím) na měsíce leden, březen a prosinec. Nejméně elektrické energie bylo spotřebováno v červenci a září. Meziroční pokles spotřeby elektřiny se přitom v kraji i celé ČR projevil ve všech měsících. Největší měrou se spotřeba v kraji snížila v lednu (o 10,1 %), září

KOMENTÁŘ

(o 9,3 %) a prosinci (o 8,3 %). Z kvartálního pohledu měla úsporná opatření odběratelů největší dopad na meziroční snížení spotřeby v kraji i celé ČR ve 2. čtvrtletí loňského roku.

Spotřeba elektřiny (netto) podle kategorií odběratelů v Pardubickém kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

Svou roční netto spotřebu elektřiny snížily v kraji i celé ČR v loňském roce všechny kategorie odběratelů. Největší meziroční pokles spotřeby elektřiny v kraji byl zaznamenán mezi velkoodběrateli z hladiny velmi vysokého napětí (-14,6 %), následovali podnikatelé (-6,9 %), domácnosti (-5,9 %) a velkoodběratelé z hladiny vysokého napětí (-5,2 %). V celé ČR se snížení spotřeby pohybovalo v menším rozpětí (od -4,1 % v kategorii velkoodběratelů z hladiny vysokého napětí po -1,4 % mezi velkoodběrateli z hladiny velmi vysokého napětí).

Roční spotřeba elektřiny (netto) podle odvětví v Pardubickém kraji v letech 2018 až 2023

Zdroj: Energetický regulační úřad

	Spotřeba elektřiny netto v GWh							Podíl na spotřebě elektřiny v ČR v %	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹⁾	index 2023/2022	2018	2023
Celkem	2 488,1	2 468,1	2 429,6	2 569,1	2 483,6	2 309,5	93,0	4,2	4,2
v tom odvětví:									
průmysl	1 059,4	1 039,1	966,5	1 026,5	1 024,7	928,0	90,6	5,7	4,5
energetika	102,3	92,3	96,7	105,1	107,7	113,8	105,7	2,2	3,0
doprava	19,8	20,4	19,6	19,6	19,7	17,2	87,2	2,9	2,6
stavebnictví	19,9	19,1	20,2	21,5	20,2	18,7	92,6	4,0	4,2
zemědělství a lesnictví	86,2	83,8	82,4	85,7	77,4	70,9	91,7	9,5	7,8
domácnosti	713,3	722,5	756,0	820,6	749,6	705,0	94,1	4,7	4,7
obchod, služby, školství a zdravotnictví	483,5	486,5	483,8	484,3	478,4	450,3	94,1	3,9	3,5
ostatní	3,7	4,4	4,7	5,8	5,9	5,4	91,9	0,1	0,5

¹⁾ předběžný údaj, data převzata ze čtvrtletních zpráv o provozu ES ČR za jednotlivá čtvrtletí roku 2023

KOMENTÁŘ

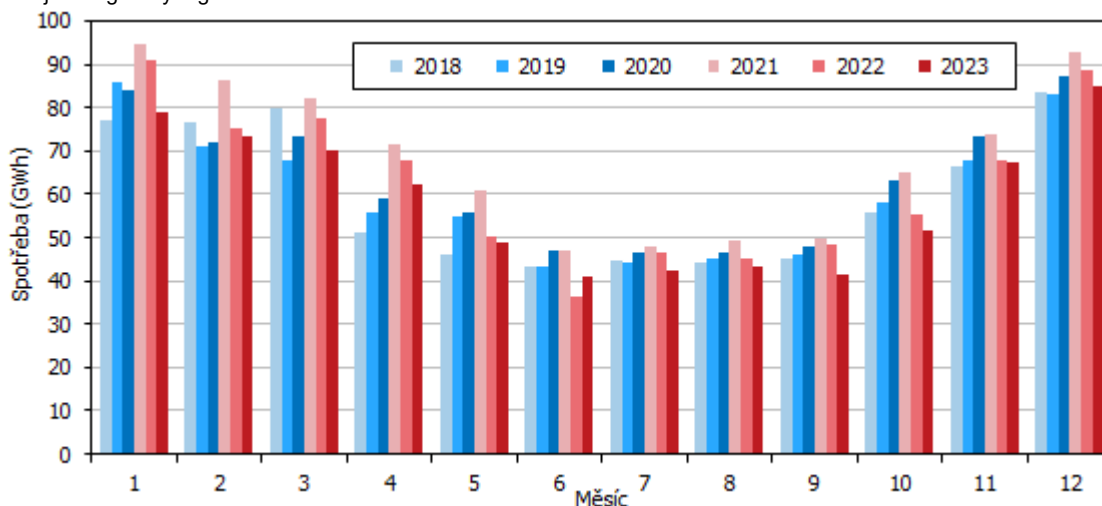
Z hlediska odvětvových sektorů došlo k meziročnímu poklesu spotřeby elektřiny v kraji v roce 2023 ve všech hlavních sledovaných kategoriích s výjimkou energetiky (+5,7 %). Největší měrou spotřeba klesla v dopravě (-12,8 %). Největším odběratelem zůstal průmysl (se 40% podílem na krajské spotřebě) následovaný domácnostmi (s 31% zastoupením) a odvětvím obchodu, služeb, školství a zdravotnictví (s téměř pětiovým podílem).

Meziroční změny spotřeby elektřiny ve skupině **domácností** souvisejí s ekonomickým tlakem na úspory energie i s klimatickými vlivy. Po rekordním meziročním poklesu spotřeby v roce 2022 (v kraji o 8,6 %) úsporný trend pokračoval i nadále. V roce 2023 se spotřeba elektřiny v domácnostech v kraji meziročně snížila o 5,9 % na 705,0 GWh, což byla v absolutním vyjádření nejnižší spotřeba za posledních sedm let. Téměř šestiprocentní pokles spotřeby v kraji (při 4% celorepublikovém snížení) byl v mezikrajském srovnání nejvyšší. O více než pět procent se přitom spotřeba elektřiny v domácnostech snížila také v krajích Královéhradeckém a Libereckém. Nejmenší měrou (přibližně o dvě procenta) spotřeba klesla v Karlovarském kraji a Praze.

Stejně jako v roce 2022 se i vloni průměrná teplota pohybovala nad dlouhodobým normálem, což se rovněž odrazilo ve snížené spotřebě elektřiny v domácnostech. S výjimkou měsíce června byla v domácnostech v kraji ve všech měsících zaznamenána meziročně nižší spotřeba elektřiny; největší měrou se snížila v září (o 14,7 %) a v lednu (o 13,2 %).

Spotřeba elektřiny v domácnostech podle jednotlivých měsíců v Pardubickém kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

Spotřebu elektrické energie zveřejňuje Energetický regulační úřad od roku 2014 v hodnotě netto, která představuje spotřebu elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřebu subjektů přímo napojených na danou výrobu. V předchozích letech zveřejňoval spotřebu elektřiny pouze v hodnotě brutto (součet spotřeby elektřiny netto, vlastní spotřeby na výrobu elektřiny, spotřeby na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách a ztrát v sítích). Srovnatelnost dat v jednotlivých odvětvích je zčásti omezena občasnými změnami v zařazování odběratelů elektřiny do jednotlivých odvětvových skupin.

KOMENTÁŘ

Podrobnější informace o výrobě a spotřebě elektřiny v roce 2023 v regionálním členění, popřípadě o výrobě elektřiny podle druhu paliva (vč. podílu výroby z obnovitelných zdrojů) bude možné získat na internetových stránkách Energetického regulačního úřadu z [Roční zprávy o provozu ES ČR](#) v průběhu 2. čtvrtletí 2024.

Kontakt:

Ing. Hedvika Fialová

Oddělení informačních služeb KS ČSÚ v Pardubicích

tel.: 466 743 418, 737 857 459

e-mail: hedvika.fialova@czso.cz